

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านผาสุก อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยมีดังนี้

ขั้นการพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา ผู้วิจัยได้ประสานและประชุมปรึกษากับผู้บริหาร ครูวิชาการและคณะครูของโรงเรียนบ้านผาสุก เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแบบบูรณาการ ทางโรงเรียนมีความต้องการที่จะบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยผู้บริหารและคณะครูมีวิสัยทัศน์ว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้งสองเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของนักเรียนและการเริ่มต้นในการจัดทำหลักสูตรแบบบูรณาการควรเริ่มทำในสิ่งที่มีความเป็นไปได้ ไม่มีความยุ่งยากซับซ้อนเกินไป กิจกรรมที่ดำเนินการได้แก่

1.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 2 คน เนื้อหาในการประชุมเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ การสร้างรายวิชาแบบบูรณาการและการเขียนคำอธิบายรายวิชาผลการประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างรายวิชาแบบบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมกับกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสองคนได้สร้างรายวิชาแบบบูรณาการ และเขียนคำอธิบายรายวิชา 6 รายวิชา สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2 ผู้วิจัยนำรายวิชาและคำอธิบายรายวิชามาตรวจพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะแก่ครูทั้งสองคนเพื่อการปรับปรุง

1.3 ผู้วิจัยนำรายวิชาและคำอธิบายรายวิชาที่คณะกรรมการปรับปรุงแล้ว เสนอให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณา

1.4 ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แจ้งให้คณะกรรมการดำเนินการปรับปรุง แล้วนำเสนอให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพิจารณาอนุมัติ หลักสูตรสถานศึกษาแบบบูรณาการของโรงเรียนบ้านผาสุกเป็นหลักสูตรที่ใช้วิชาการเป็นฐานของการบูรณาการ โดยนำกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นแกน และเชื่อมโยงด้วยกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี การวาง Scope และ Sequence จึงใช้ธรรมชาติของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในการวางโครงสร้างของหลักสูตร จุดเน้นของรายวิชาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นไปตามธรรมชาติของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โครงสร้างของหลักสูตรแบบบูรณาการของโรงเรียนบ้านผาสุกที่ได้รับการพิจารณาอนุมัติ มีดังนี้

- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 วิชา การดำรงชีวิตในสังคม: บ้านผาสุกของเรา
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 วิชา การดำรงชีวิตในสังคม: เวียงทองน่าอยู่
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วิชา การดำรงชีวิตในสังคม: สูงเม่นเมืองสงบ
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วิชา การดำรงชีวิตในสังคม: เมืองแพรวเมืองงาม
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วิชา การดำรงชีวิตในสังคม: ถิ่นไทยล้ำนา
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิชา การดำรงชีวิตในสังคม: เราชรักเมืองไทย

สำหรับคำอธิบายรายวิชาทั้ง 6 วิชา แต่ละวิชาประกอบด้วย ชื่อรายวิชา จำนวนเวลาเรียน ข้อความที่เป็นกิจกรรมหรือกระบวนการ ข้อความที่เป็นเนื้อหาของรายวิชา และข้อความที่เป็นจุดประสงค์ของรายวิชา ซึ่งประกอบด้วย จุดประสงค์ด้านความรู้ ด้านทักษะหรือกระบวนการ และด้านคุณลักษณะ ดังนี้

วิชา การดำรงชีวิตในสังคม: บ้านผาสุกของเรา

120 ชั่วโมง

ศึกษาการดำรงชีวิตในสังคมของหมู่บ้านผาสุก ในเรื่องประวัติความเป็นมา สภาพแวดล้อมของตนเอง ครอบครัว โรงเรียนและหมู่บ้าน การเป็นพลเมืองดี การเมือง การปกครอง หลักธรรมทางศาสนา ทรัพยากร วัฒนธรรมและภูมิปัญญา การดำรงชีพ เศรษฐกิจ

การอาชีพ การออกแบบและเทคโนโลยี เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีการทำงานและอาชีพ

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำรงชีวิตในสังคมของหมู่บ้านผาสุก มีทักษะในการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ เปรียบเทียบ มีทักษะในการปฏิบัติงาน รักการทำงาน มีความรับผิดชอบ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย รักษาสิ่งแวดล้อม ภาคภูมิใจในตนเอง ครอบครัว โรงเรียนและหมู่บ้านของตนเองและประพฤติดนเป็นพลเมืองดี

วิชา การดำรงชีวิตในสังคม: เวียงทองนำอยู่

120 ชั่วโมง

ศึกษาการดำรงชีวิตในสังคมของชุมชนตำบลเวียงทอง ในเรื่องประวัติความเป็นมา สภาพแวดล้อมของชุมชนตำบลเวียงทอง การเป็นพลเมืองดี การเมืองการปกครอง หลักธรรมทางศาสนา ทรัพยากร วัฒนธรรมและภูมิปัญญา การดำรงชีพ เศรษฐกิจ การอาชีพ การออกแบบและเทคโนโลยี เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีการทำงานและอาชีพ

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำรงชีวิตในสังคมของชุมชนตำบลเวียงทอง มีทักษะในการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ เปรียบเทียบ มีทักษะในการปฏิบัติงาน รักการทำงาน มีความรับผิดชอบ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย รักษาสิ่งแวดล้อม ภาคภูมิใจในตนเอง ชุมชนตำบลเวียงทองของตนเองและประพฤติดนเป็นพลเมืองดี

วิชา การดำรงชีวิตในสังคม: สูงเม่นเมืองสงบ

120 ชั่วโมง

ศึกษาการดำรงชีวิตในสังคมของชุมชนอำเภอสูงเม่น ในเรื่องประวัติความเป็นมา สภาพแวดล้อมของชุมชนอำเภอสูงเม่น การเป็นพลเมืองดี การเมืองการปกครอง หลักธรรมทางศาสนา ทรัพยากร วัฒนธรรมและภูมิปัญญา การดำรงชีพ เศรษฐกิจ การอาชีพ การออกแบบและเทคโนโลยี เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีการทำงานและอาชีพ

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำรงชีวิตในสังคมของชุมชนอำเภอสูงเม่น มีทักษะในการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ เปรียบเทียบ มีทักษะในการปฏิบัติงาน รักการทำงาน มีความรับผิดชอบ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย รักษาสิ่งแวดล้อม ภาคภูมิใจในตนเอง และชุมชนอำเภอของตนเอง ตลอดจนประพฤติดนเป็นพลเมืองดี

วิชา การดำรงชีวิตในสังคม: เมืองแพร่เมืองงาม

160 ชั่วโมง

ศึกษาการดำรงชีวิตในสังคมของจังหวัดแพร่ ในเรื่องประวัติความเป็นมา สภาพแวดล้อมของจังหวัดแพร่ การเป็นพลเมืองดี การเมืองการปกครอง หลักธรรมทางศาสนา ทรัพยากร วัฒนธรรมและภูมิปัญญา การดำรงชีพ เศรษฐกิจ การอาชีพ การออกแบบและเทคโนโลยี เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีการทำงานและอาชีพ

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำรงชีวิตในสังคมของจังหวัดแพร่ มีทักษะในการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ เปรียบเทียบ มีทักษะในการปฏิบัติงาน รักการทำงาน มีความรับผิดชอบ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย รักษาสิ่งแวดล้อม ภาคภูมิใจในจังหวัดของตนเอง ตลอดจนประพฤติตนเป็นพลเมืองดี

วิชา การดำรงชีวิตในสังคม: ถิ่นไทยล้านนา

160 ชั่วโมง

ศึกษาการดำรงชีวิตในสังคมของล้านนาหรือภาคเหนือ ในเรื่องประวัติความเป็นมา สภาพแวดล้อมของภาคเหนือ การเป็นพลเมืองดี การเมืองการปกครอง หลักธรรมทางศาสนา ทรัพยากร วัฒนธรรมและภูมิปัญญา การดำรงชีพ เศรษฐกิจ การอาชีพ การออกแบบและเทคโนโลยี เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีการทำงานและอาชีพ

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำรงชีวิตในสังคมของล้านนาหรือภาคเหนือ มีทักษะในการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ เปรียบเทียบ มีทักษะในการปฏิบัติงาน รักการทำงาน มีความรับผิดชอบ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย รักษาสิ่งแวดล้อม ภาคภูมิใจในท้องถิ่นล้านนาหรือภาคเหนือ ตลอดจนประพฤติตนเป็นพลเมืองดี

วิชา การดำรงชีวิตในสังคม: เรารักเมืองไทย

160 ชั่วโมง

ศึกษาการดำรงชีวิตในสังคมของประเทศไทย ในเรื่องประวัติความเป็นมา สภาพแวดล้อมของประเทศไทย การเป็นพลเมืองดี การเมืองการปกครอง หลักธรรมทางศาสนา ทรัพยากร วัฒนธรรมและภูมิปัญญา การดำรงชีพ เศรษฐกิจ การอาชีพ การออกแบบและเทคโนโลยี เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีการทำงานและอาชีพ

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำรงชีวิตในสังคมของประเทศไทย มีทักษะในการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ เปรียบเทียบ มีทักษะในการปฏิบัติงาน รักการทำงาน มีความรับผิดชอบ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย รักษาสิ่งแวดล้อม ภาคภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนประพฤติตนเป็นพลเมืองดี

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหน่วยการเรียนรู้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

- 2.1 ผู้วิจัยได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้แก่ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน เรื่อง การสร้างหน่วยการเรียนรู้
- 2.2 ผู้วิจัยตรวจพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหน่วยการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สร้างขึ้น
- 2.3 ผู้วิจัยนำหน่วยการเรียนรู้ เสนอให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ
- 2.4 ผู้วิจัยนำผลการพิจารณาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้ครูปรับปรุงหน่วยการเรียนรู้ให้สมบูรณ์

การสร้างหน่วยการเรียนรู้ดำเนินการ โดยการศึกษาคำอธิบายรายวิชาและพิจารณาคูสาระทั้ง 5 สาระของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นำแนวคิดของสาระมาวางหน่วยการเรียนรู้ แล้วปรับแต่งภาษาของหน่วยการเรียนรู้ให้เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่มีชีวิตชีวา มีความหมายต่อผู้เรียนและบ่งบอกแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการสร้างหน่วยการเรียนรู้ วิชา การดำรงชีวิตในสังคม: บ้านผาสุกของเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้หน่วยการเรียนรู้ดังนี้

หน่วยที่ 1 ครอบครัวและตัวเรา

หน่วยที่ 1.1 ตัวเรา

หน่วยที่ 1.2 ครอบครัว

หน่วยที่ 2 นักสำรวจ

- หน่วยที่ 2.1 บ้านของเรา
- หน่วยที่ 2.2 โรงเรียนของเรา
- หน่วยที่ 2.3 ธรรมชาติรอบบ้าน
- หน่วยที่ 2.4 สังคมบ้านเรา

หน่วยที่ 3 พอลูกกิน

- หน่วยที่ 3.1 อยู่ให้เป็น
- หน่วยที่ 3.2 กินให้เป็น
- หน่วยที่ 3.3 ใสให้เป็น
- หน่วยที่ 3.4 เลี้ยงชีพเป็น

หน่วยที่ 4 ชาติไทย

- หน่วยที่ 4.1 ความเป็นไทย
- หน่วยที่ 4.2 พ่อหลวง
- หน่วยที่ 4.3 บุคคลตัวอย่าง
- หน่วยที่ 4.4 ภูมิปัญญา

หน่วยที่ 5 เด็กศิมีศาสนา

- หน่วยที่ 5.1 พุทธประวัติ
- หน่วยที่ 5.2 หลักธรรมคำสอน
- หน่วยที่ 5.3 ชาวพุทธที่ดี

หน่วยที่ 6 เด็กดียุคประชาธิปไตย

- หน่วยที่ 6.1 ลูกที่ดีของพ่อแม่
- หน่วยที่ 6.2 ศิษย์ที่ดีของครู

ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

- 3.1 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ให้แก่ครูผู้สอน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน โดยออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ถึงหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ซึ่งจะใช้ในการจัดการเรียนการสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549

3.2 ผู้วิจัยตรวจพิจารณาผลการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ของครู ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

3.3 ผู้วิจัยนำผลการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้ว เสนอให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณา

3.4 ผู้วิจัยนำผลการพิจารณาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้ครูนำไปปรับปรุงแก้ไขจนได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์

การออกแบบหน่วยเรียนดำเนินการโดย ให้ครูพิจารณาว่าในการจัดการเรียนหน่วยการเรียนแต่ละหน่วยครูมีเป้าหมายอะไรที่ต้องการให้เกิดผลกับผู้เรียน แล้วศึกษาฐานความคิดที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่ต้องการและนำมาใช้เป็นกรอบความคิดในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ โดยการศึกษากิจกรรมการเรียนการสอน จุดประสงค์การเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับฐานคิดนั้นๆ ผลการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 3 หน่วยใหญ่ ประกอบด้วย 10 หน่วยย่อย แต่ละหน่วยมีฐานคิดในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

ตารางที่ 1 หน่วยการเรียนรู้และฐานคิดที่ใช้ในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้	ฐานคิดที่ใช้ในการออกแบบ
หน่วยที่ 1 ครอบครัวและตัวเรา	
หน่วยที่ 1.1 ตัวเรา	กิจกรรม
หน่วยที่ 1.2 ครอบครัว	กระบวนการคิด 10 มิติ
หน่วยที่ 2 นักสำรวจ	
หน่วยที่ 2.1 บ้านของเรา	กระบวนการพัฒนาปัญญา
หน่วยที่ 2.2 โรงเรียนของเรา	CIPPA MODEL
หน่วยที่ 2.3 ธรรมชาติรอบบ้าน	พหุปัญญา

ตารางที่ 1 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	ฐานคิดที่ใช้ในการออกแบบ
หน่วยที่ 2.4 สังคมบ้านเรา	การสร้างองค์ความรู้
หน่วยที่ 3 พอลู่พอกิน	
หน่วยที่ 3.1 อยู่ให้เป็น	วุฒิธรรม
หน่วยที่ 3.2 กินให้เป็น	การคิดแบบหมวกหกใบ
หน่วยที่ 3.3 ใช้ให้เป็น	การพัฒนาทักษะการทำงาน
หน่วยที่ 3.4 เลี้ยงชีพเป็น	สัปปุริสธรรม

รายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ที่ออกแบบด้วยฐานคิดต่างๆ
ปรากฏอยู่ในภาคผนวก ข

ขั้นการนำหลักสูตรไปทดลองใช้

ในการนำหลักสูตรแบบบูรณาการวิชา การดำรงชีวิตในสังคม: บ้านผาสุกของเรา ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1 ไปทดลองใช้ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ผู้วิจัยและครูผู้สอนดำเนินการ
ตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยและครูผู้สอนทบทวน ทำความเข้าใจในแผนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการ
เรียนที่ได้ออกแบบไว้
2. ครูผู้สอนดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผน โดยผู้วิจัยมีหน้าที่ติดตาม นิเทศและ
ให้กำลังใจ
3. ครูผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เมื่อนักเรียนเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้
4. เมื่อครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนครบทุกหน่วยการเรียนรู้ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา
2549 ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

4.1 สอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อรายวิชาการดำรงชีวิตในสังคม: บ้านผาสุกของเราและการจัดการเรียนการสอน

4.2 สัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อรายวิชาการดำรงชีวิตในสังคม: บ้านผาสุกของเราและการจัดการเรียนการสอนวิชาการดำรงชีวิตในสังคม: บ้านผาสุกของเรา

4.3 สัมภาษณ์ความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาการดำรงชีวิตในสังคม: บ้านผาสุกของเรา

4.4 สัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาการดำรงชีวิตในสังคม: บ้านผาสุกของเรา

4.5 สัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อรายวิชาการดำรงชีวิตในสังคม: บ้านผาสุกของเราและการเรียนการสอนวิชาการดำรงชีวิตในสังคม: บ้านผาสุกของเรา

ผลการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ ปรากฏผลดังนี้

1. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

ในการนำหลักสูตรแบบบูรณาการวิชาการดำรงชีวิตในสังคม: บ้านผาสุกของเรา ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านผาสุก อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 เป็นเวลา 20 สัปดาห์ หน่วยการเรียนรู้ที่ใช้ในการสอนในภาคเรียนที่ 1 นี้ จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย 10 หน่วยการเรียนย่อย ครูผู้สอนได้ประเมินผล การเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในการเรียนวิชาการดำรงชีวิตใน
สังคม: บ้านผาสุกของเรา

หน่วยการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ความหมายคะแนน
(N=16)			
1. ครอบครัวและตัวเรา			
1.1 ตัวเรา	2.81	0.83	ดี
1.2 ครอบครัว	2.13	0.50	พอใช้
2. นึกสำรวจ			
2.1 บ้านของเรา	2.63	0.95	ดี
2.2 โรงเรียนของเรา	2.50	0.89	ดี
2.3 ธรรมชาติรอบบ้าน	3.25	0.68	ดีมาก
2.4 สังคมบ้านเรา	2.19	0.65	พอใช้
3. พอยู่พอกิน			
3.1 อยู่ให้เป็น	2.50	0.51	ดี
3.2 กินให้เป็น	3.31	0.70	ดีมาก
3.3 ใช้ให้เป็น	2.38	0.71	พอใช้
3.4 เลี้ยงชีพเป็น	2.75	0.68	ดี
รวม	2.64	0.62	ดี

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาการดำรงชีวิตในสังคม: บ้านผาสุกของเรา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 มีผลการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.64 โดยนักเรียนมีผลการเรียนรู้หน่วยธรรมชาติรอบบ้านคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.25 และหน่วยกินให้เป็น คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.31 จัดอยู่ในระดับดีมาก นักเรียนมีผลการเรียนรู้หน่วยตัวเรา หน่วยบ้านของเรา หน่วยโรงเรียนของเรา หน่วยอยู่ให้เป็น และหน่วยเลี้ยงชีพเป็น โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับดี โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.50, 2.63, 2.75 และ 2.81 ตามลำดับ และนักเรียนมีผลการเรียนรู้หน่วยครอบครัว หน่วยสังคมบ้านเรา และหน่วยใช้ให้เป็น โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับพอใช้ โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.13, 2.19 และ 2.38 ตามลำดับ จากการประเมินโดยใช้เกณฑ์ 5 ระดับได้แก่ 4, 3, 2, 1 และ 0

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อรายวิชาและการเรียนการสอน

ผลการสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อรายวิชาและการเรียนการสอน วิชาการดำรงชีวิตในสังคม: บ้านผาสุกของเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ปรากฏผลดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อรายวิชาและการเรียนการสอน วิชาการดำรงชีวิตในสังคม: บ้านผาสุกของเรา

(N=1)

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
ด้านหลักสูตร					
1. โครงสร้างหลักสูตรแบบบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กับสาระการเรียนรู้การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี	/				
2. การเขียนคำอธิบายรายวิชา		/			
3. การสร้างหน่วยการเรียนรู้		/			
4. การออกแบบหน่วยการเรียนรู้	/				
ด้านการจัดการเรียนการสอน					
1. การเรียนการสอน หน่วย ตัวเรา	/				
2. การเรียนการสอน หน่วย ครอบครัว		/			
3. การเรียนการสอน หน่วย บ้านของเรา		/			
4. การเรียนการสอน หน่วย โรงเรียนของเรา	/				
5. การเรียนการสอน หน่วย ธรรมชาติรอบบ้าน		/			
6. การเรียนการสอน หน่วย สังคมบ้านเรา		/			
7. การเรียนการสอน หน่วย อยู่ให้เป็น		/			
8. การเรียนการสอน หน่วย กินให้เป็น	/				
9. การเรียนการสอน หน่วย ใช้ให้เป็น			/		
10. การเรียนการสอน หน่วย เลี้ยงชีพเป็น			/		

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(N=1)

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
11.กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดในห้องเรียนหรือในบริเวณโรงเรียน		/			
12.กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูพานักเรียนไปศึกษาในสถานที่จริงในหมู่บ้าน		/			
13.กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูพานักเรียนไปเรียนรู้จากผู้รู้ในหมู่บ้าน		/			
14.กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง		/			
15.ผลงานของนักเรียนจากการเรียนวิชาการดำรงชีวิตในสังคม: บ้านผาสุกของเรา		/			
16.ผลการเรียนรู้วิชาการดำรงชีวิตในสังคม: บ้านผาสุกของเรา โดยภาพรวม		/			
ค่าเฉลี่ย	4.15				

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวมครูมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรแบบบูรณาการและการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดี คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.15 โดยในด้านหลักสูตร ครูผู้สอนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดในเรื่อง โครงสร้างหลักสูตรแบบบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กับกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กับเรื่องการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ส่วนในเรื่องการเขียนคำอธิบายรายวิชาและการสร้างหน่วยการเรียนรู้ ครูผู้สอนมีความพึงพอใจในระดับมาก ในด้านการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ในการจัดการเรียนการสอนหน่วยตัวเรา หน่วยโรงเรียนของเราและหน่วยกินให้เป็น มีความพึงพอใจในระดับมากต่อการจัดการเรียนการสอนหน่วยครอบครัว หน่วยบ้านของเรา หน่วยธรรมชาติรอบบ้าน หน่วยสังคมบ้านเรา และหน่วยอยู่ให้เป็น ส่วนการเรียนการสอนหน่วยใช้ให้เป็นกับหน่วยเลี้ยงชีพเป็น ครูมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนมีความพึงพอใจในระดับมาก ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดในห้องเรียนหรือในบริเวณโรงเรียน กิจกรรมที่ครูพานักเรียนไปศึกษาในสถานที่จริงในหมู่บ้าน กิจกรรมที่ครูพานักเรียนไปเรียนรู้จากผู้รู้ในหมู่บ้านและกิจกรรมที่ครูให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง

ในส่วนของผลการเรียนและผลงานของนักเรียนจากการเรียนวิชาการดำรงชีวิตในสังคม: บ้านผาสุกของเรา ครูผู้สอนมีความพึงพอใจในระดับมาก

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อหลักสูตรและการเรียนการสอน

ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรบูรณาการและการเรียนการสอน วิชาการดำรงชีวิตในสังคม: บ้านผาสุกของเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ได้ข้อมูลดังนี้

3.1 โครงสร้างหลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กับกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครูผู้สอนมีความเห็นว่าเป็นโครงสร้างที่สมบูรณ์แล้ว ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านผาสุกครั้งต่อไป จะพิจารณานำกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ มาเชื่อมโยงบูรณาการเพิ่มเข้าไปอีก การเรียนรู้ของนักเรียนจะได้เป็นกลุ่มก้อนเชื่อมโยงกันมากขึ้น

3.2 ชื่อวิชา คำอธิบายรายวิชา และหน่วยการเรียนรู้ในรายวิชาการดำรงชีวิตในสังคม : บ้านผาสุกของเรา มีความสมบูรณ์ดี แต่ครูผู้สอนต้องการปรับปรุงชื่อหน่วยการเรียนรู้บางหน่วยคือหน่วยครอบครัว จะเปลี่ยนเป็นหน่วยครอบครัวอบอุ่น เป็นการเพิ่มจุดเน้นมากขึ้น

3.3 การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ครูมีความเห็นว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจมาก ตื่นตาตื่นใจกับความแปลกใหม่ความลึกซึ้งในประโยชน์และคุณค่าของการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ มองดูแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ด้วยฐานคิดต่างๆ ในกระดาษหนึ่งแผ่น ได้เห็นภาพรวมของกิจกรรมที่ชัดเจน อย่างไรก็ตามหน่วยการเรียนรู้ที่ครูจะต้องทำความเข้าใจในกิจกรรมการเรียนการสอนตามฐานคิดในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้คือ หน่วยเลี้ยงชีพเป็น โดยครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าบางกิจกรรมอาจจะยากเกินไปสำหรับนักเรียน

3.4 การจัดการเรียนการสอนวิชาการดำรงชีวิตในสังคม: บ้านผาสุกของเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมครูผู้สอนมีความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ ยกเว้นหน่วยเลี้ยงชีพเป็นเพราะครูรู้สึกว่าการเรียนการสอน

ในหน่วยนี้ไม่ล้นไหลเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูใช้เวลาทำความเข้าใจกิจกรรมการเรียนการสอนไม่มากเท่าที่ควร ทำให้ขาดความคล่องตัวในการจัดกิจกรรม

3.5 ผลการจัดการเรียนรู้วิชาการดำรงชีวิตในสังคม: บ้านผาสุกของเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ครูผู้สอนมีความเห็นว่า โดยภาพนักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ และมีคุณลักษณะที่ดีงาม ดังปรากฏในผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ย 2.64 ซึ่งอยู่ในระดับดี

3.6 ด้านการคิด ครูผู้สอนมีความเห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีทักษะในการคิด สังเกตได้จากเมื่อครูถามคำถามหรือให้ทำกิจกรรมใดๆ นักเรียนจะมีปฏิกิริยาตอบ ทั้งการตอบคำถาม การซักถามและการแสดงความคิดเห็น

3.7 ด้านทักษะการดำรงชีวิตในสังคม ครูผู้สอนมีความเห็นว่า สังคมในห้องเรียน นักเรียนมีทักษะในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีนิสัยรักการทำงาน ชอบงานด้านเทคโนโลยี เช่น การถ่ายภาพ การใช้คอมพิวเตอร์ มีการสื่อสารพูดคุยกับเพื่อน กับครู และแขกที่มาเยี่ยมโรงเรียน มีการช่วยเหลือแบ่งปันทั้งในกิจกรรมส่วนตัวและส่วนรวม

3.8 การนำหลักสูตรแบบบูรณาการ วิชาการดำรงชีวิตในสังคม: บ้านผาสุกของเรา ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมครูผู้สอนมีความเห็นว่า เป็นไปตามแผนการเรียนที่ออกแบบไว้ ยกเว้นบางหน่วยการเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนทำความเข้าใจไม่ถ่องแท้ ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่ล้นไหลเท่าที่ควร

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน

ผลการสัมภาษณ์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาการดำรงชีวิตในสังคม: บ้านผาสุกของเรา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ผลการสัมภาษณ์ ปรากฏผลดังตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาการ
ดำรงชีวิตในสังคม: บ้านผาสุกของเรา

(N=16)

รายการ	ความพึงพอใจ			
	ชอบ/พอใจ		ไม่ชอบ/ไม่พอใจ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การเรียนหน่วยตัวเรา	14	87.50	2	12.50
2. การเรียนหน่วยครอบครัว	16	100.00	0	0.00
3. การเรียนหน่วยบ้านของเรา	15	93.75	1	6.25
4. การเรียนหน่วยโรงเรียนของเรา	16	100.00	0	0.00
5. การเรียนหน่วยธรรมชาติรอบบ้าน	15	93.75	1	6.25
6. การเรียนหน่วยสังคมบ้านเรา	15	93.75	1	6.25
7. การเรียนหน่วยอยู่ให้เป็น	14	87.50	2	12.50
8. การเรียนหน่วยกินให้เป็น	16	100.00	0	0.00
9. การเรียนหน่วยใช้ให้เป็น	16	100.00	0	0.00
10. การเรียนหน่วยเลี้ยงชีพให้เป็น	15	93.75	1	6.25
11. กิจกรรมการเรียนที่จัดในห้องเรียนหรือในโรงเรียน	15	93.75	1	6.25
12. กิจกรรมการเรียนที่ครูพานักเรียนไปศึกษาสถานที่จริงในหมู่บ้าน	16	100.00	0	0.00
13. กิจกรรมการเรียนที่ครูพานักเรียนไปเรียนกับผู้รู้ในหมู่บ้าน	16	100.00	0	0.00
14. กิจกรรมการเรียนที่ครูให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ	16	100.00	0	0.00
15. ผลงานของตนเองจากการเรียน	16	100.00	0	0.00
16. ผลการเรียนโดยภาพรวมของตนเอง	15	93.72	1	6.25
ค่าเฉลี่ย		96.29		3.71

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาการดำรงชีวิต

ในสังคม: บ้านผาสุกของเรา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โดยภาพรวมนักเรียนส่วนใหญ่ คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 96.29 มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน โดยนักเรียนทุกคนมีความ พึงพอใจต่อการเรียนหน่วยครอบครัว หน่วยโรงเรียนของเรา หน่วยกินให้เป็นและหน่วยใช้ให้เป็น มีนักเรียนร้อยละ 93.75 มีความพึงพอใจต่อการเรียนหน่วยบ้านของเรา หน่วยธรรมชาติ ครอบบ้าน หน่วยสังคมบ้านเราและหน่วยเลี้ยงชีพเป็น มีนักเรียนร้อยละ 87.50 มีความพึงพอใจต่อ การเรียนหน่วยตัวเราและหน่วยอยู่ให้เป็น นักเรียนทุกคนชอบหรือพึงพอใจกับกิจกรรมที่ครูพา นักเรียนไปทัศนศึกษาสถานที่จริงในหมู่บ้าน ไปเรียนรู้กับผู้รู้ในหมู่บ้าน ให้นักเรียนได้ลงมือ ปฏิบัติ และนักเรียนทุกคนมีความพึงพอใจในผลงานของตนเองจากการเรียนวิชานี้ และมีนักเรียน ร้อยละ 93.75 ชอบกิจกรรมการเรียนที่จัดในห้องเรียนหรือในโรงเรียนและพึงพอใจผลการเรียนรู้ โดยภาพรวมของตนเอง

5. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน

ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาการดำรงชีวิตในสังคม: บ้าน ผาสุกของเรา พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่ดีต่อการเรียนการสอน ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

5.1 นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 87.50 ชอบเรียนวิชาการดำรงชีวิตในสังคม: บ้านผาสุก ของเรา โดยให้เหตุผลว่า เพราะเรียนสนุก ได้ความรู้ ได้เรียนรู้ มีความสุขในการเรียน ได้ทำ อะไรหลายๆอย่าง ส่วนนักเรียนที่เหลือคิดเป็นร้อยละ 12.50 ไม่ชอบวิชานี้เพราะไม่สนุก

5.2 ในการเรียนวิชาการดำรงชีวิตในสังคม: บ้านผาสุกของเรา นักเรียนทุกคนเกิดความ รู้ความเข้าใจ มีความสามารถในการทำกิจกรรมต่างๆ ทุกหน่วยการเรียนที่ได้เรียนรู้ ได้แก่

5.2.1 หน่วยตัวเราและครอบครัว ซึ่งประกอบด้วยหน่วยการเรียนย่อย 2 หน่วย ได้แก่ หน่วยตัวเราและหน่วยครอบครัว นักเรียนทุกคนมีความเห็นว่า นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับข้อมูล ส่วนตัวของตนเองและของเพื่อนๆ ทุกคน ได้แก่ ชื่อ นามสกุล ชื่อเล่น ที่อยู่อาศัย วัน เดือน ปี เกิด น้ำหนัก ส่วนสูง ชื่อของพ่อแม่ เครื่องญาติ ประวัติความเป็นมาของบุคคลในครอบครัว ได้บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและครอบครัวลงเทป ได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวของตนเอง และของเพื่อนๆ จากภาพในคอมพิวเตอร์ที่ครูเปิดให้ดู ได้ฝึกเปิด ปิดคอมพิวเตอร์และได้วาดภาพ